

WB 177: Sociale Controle, is dat nodig?

Opdrachten gemaakt door Rick van Vliet, The International School of The Hague

Leerdoel: bewust worden van de invloed van de groep of de sociale context op een individu

Niveau: 3, 4 en 5

Inleiding

Sociale controle, wat is dat? Is je gedrag anders in een groep dan wanneer je alleen bent? Hangt je gedrag af van de groep waarin je verkeert? Heb je verschillende 'petten' die je opzet afhankelijk van die groep, zoals het beleefde kind op familievizite, leergierige leerling op school, feestbeest met je vrienden bij het stappen of tijdens het weekje Chersonissos of keurige jong-volwassene op je vakantiewerk?

Bekijk het filmpje.

Opdracht 1

Bespreek in groepen van 4 de antwoorden op bovenstaande vragen en geef meer voorbeelden van 'petten' die je wel eens opzet. Je hebt hier 10 minuten voor.

Opdracht2

Sociale Controle, wie bepaalt dat?

Je speelt je verschillende rollen in verschillende groepen omdat je denkt dat bepaald gedrag hoort bij een bepaalde sociale context. We denken dat we beleefd moeten zijn tegenover ouderen, gehoorzaam tegenover mensen in een machtspositie (leraren, politieagenten, bazen op het werk, ouders..), uit onze bol kunnen gaan als anderen dat ook doen, enz. We letten op hoe anderen ons zien, en willen niet te veel uit de toon vallen, omdat dat niet 'hoort'. Blijkbaar hebben we de sterke neiging de normen en waarden van 'De Groep' te willen respecteren. Waarom eigenlijk? Loop de onderstaande verklaringen gezamenlijk (in de groep van 4) door.

- Uit *angst* voor straf als we de regels overtreden, of als *uncool* te worden gezien als we niet meedoen?
- Omdat we gevoelig zijn voor de *beloning of erkenning* die we krijgen als we ons gedragen zoals het hoort?
- Omdat we een *ingeboren stel regels* hebben dat ons wijst op wat goed en slecht is in ons gedrag in een groep?

Opdracht 3

Bedenk individueel een voorbeeld uit eigen ervaring voor de drie hier boven genoemde verklaringen. Welke van de drie verklaringen vind je het meest kloppen. Waarom?

Opdracht 4: Sociale Controle; besta ik buiten de groep?

Ben je meer 'jezelf' als je alleen bent? Heb je dan geen schaamtegevoel, of angst betrapt te worden? Kan je helemaal jezelf zijn als je niet het gevoel hebt ergens bij te moeten horen? Of, andersom: besta je wel als 'jezelf', of besta je alleen als lid van een groep, dus altijd met een 'pet op'?

Ga over bovenstaande (lastige!) vragen in gesprek met een klasgenoot. Welke antwoorden hebben jullie?

Opdracht 5:

Schrijf een essay van ongeveer 500 woorden dat de volgende stelling aanvalt of verdedigt:

De mens is een kuddedier, en zoals alle kuddedieren gehoorzamen wij instinctief aan de normen en waarden die het voortbestaan van de kudde waarborgen.

Verdieping

Lees in en over wat filosofen als Thomas Hobbes in 'Leviathan' (1651), Jean-Jacques Rousseau in 'Het Maatschappelijk Verdrag' (1762), Thomas Locke in 'Second Treatise of Government' (1689), en John Rawls in 'A Theory of Justice' (1971) schrijven over hoe de mens als individu een soort *sociaal contract* aangaat met zijn/haar samenleving, om een werkbare gemeenschap te vormen waarin iedereen zich veilig voelt, maar ook vrij genoeg is om zichzelf te zijn.

Die grens, tussen je binden aan de groep en jezelf toch als individu te zien, blijft natuurlijk een spanningsveld...